

KALÁSZ LÁSZLÓ EMLÉKEZETE

Dr. Jánosi Zoltán

Kalász László emberi útja

Utak, utak, messze vezetők, kanyargósak, vég nélküliek. Utak, meredekek, porosak, szélesek és keskenyek, utak, a hazavezetők és soha vissza már nem vezetők, sziklaktól elzárt, vizektől mosott, fényekkel és árnyakkal teli utak. Utak, a mi emberi útjaink. A szabadság útjai s a rabság útjai. A boldogság virágos útjai és a keserűség golgotás útjai. Emberi utak, magyar sors-utak, magyar költők bejárta utak. A király elől menekülő Janus Pannoniusé, az Esztergom alá meghalni siető Balassi Bálinté, a Rodostóba üldözött Mikes Kelemené, Rákóczié, Petőfi Erdélybe vezető útja, Arany János Margitszigetre billegő útjai, József Attila szárszói sínekre csúszott útja, Radnóti tömegsírba lőtt útja, Weöres Sándor, Nagy László kifosztott zseni-útja, Kormos István szívroham-útja, Ratkó József kötéltepő vérmérgezés-útja, Petri György zuhanás-útja. Utak, utak, a mi emberi útjaink. A magyar költők fényes-tragikus útja.

Kalász László kövekkel megvert útja. Kalász László emberi vándorútja.

A nagy nemzetek nagy írói, angolok, franciák, németek gyakran a fél világot is bejárták a maguk villogó útjain, s a magyarok között is voltak nagy utazók már a reneszánsz korától, akik ismeretvágytól vagy kíváncsiságtól vezérelve messze földekre utaztak, hogy hazahozzák onnan a varázstükröt, amelyben az adott idő magyar valósága megnézhető s megítélhető. Így kelt útra — bottal és iszákkal — már Janus Pannonius Itáliába, majd Balassi Bálin Németföldre, Lengyelhonba és Itáliába is. Misztótfalusi Kis Miklós, Apáczai Csere János egyenesen Németalföldre mentek, Apáczai feleséget is onnan hozott (az Áprily – megénekelte Aletta van der Maet személyében.) Adynak, Illyésnek, József Attilának Párizs lett a mérleg ezüstnyelve a magyar sors és kultúra értelmezésekor. Francia s más írókkal barátkoztak, a kor eleven irodalmi áramlataiban forogtak abban a városban, ahol — Illyés szavaival — akkor kedd vagy szerda van már, amikor a többi európai fővárosban még csak hétfő. Másoknak a sors szűkebb utakat szabott. A csekei sárban, magányban Himnuszt lobbantó Kölcsey, a niklai remete Berzsenyi vagy a főváros kövidékébe zárt Tóth Árpád nem mérhették le tehetségüket a világ tágasabb tükrében. Míg mások egyetemre jártak, külföldre utazhattak, Sinka István talicskázott, majd

birkát terelt egy békési pusztán. De nagyot alkottak, kőbe zárt ékszereket csillogtattak magányukban is.

Utak, magyar költők útjai. Kalász László szívbe hurkolt útja. Kalász László emberi vándorútja.

Neki kicsike, tenyérbe, falevélbe rajzolható utat jelölt ki a sors. Ebből a falevélből kiáltott fel a csillagokra. Perkupa után Sárospatak, majd Debrecen, azután Szalonna, 1933-tól 1999-ig, a születéstől a halálig: kicsike kör, kicsike vándorút, kisebb, mint a Pozsonyt járt Kölcseyé, távolságai-ban a Berzsenyiével rokonítható inkább, arányaiban a nagyobbbat tündökölteti mégis, mert az ő Párizsa Sárospatak, Londonja Debrecen volt, a hűség íve pedig, amely föl-földobott kőként száll vissza a fölrepítő otthon talajára, az Adyéval, Illyésével azonos ív. A fizikai értelemben szűk térbe zárt lét a költészet birodalmában tágította ki látóhatárát. A szavakkal feszítette a burkot, tört követ és épített utat évezredek mélységeibe, a Kalevalához, az ősköltészethez, és épített a magasságba is ösvényt, oda, ahonnan egykor a fodor fehér bárány leereszkedett a csillagok közül. Kalász Lászlónak egyszerre három birodalma volt a geográfiai helyett, a lábával be nem járt utak helyett, az egyik az időben: a népköltészetben és a Kalevalában, vagyis a poézis archaikus mélyeiben, a második a térben, vagyis költészete villámló tágasságaiban, a harmadik pedig a Bódva-völgy emberi világában, az emberek tekintetében, akiknek gondjait, sorsuk képviselőjét a vállaira vette, s ezért lehetett gazdagabb bárkinél.

Otthont és szellemi menedéket olykor kifelé vezető rövidebb útjain (1967-től) a Hetek költő közössége adott számára. Valamennyien a magyar történelem és az adott társadalom keserű válfajjaival szemben „a művészet az emberért van” esztétikáját hirdették, és ezen az alapon építették fel poétikájukat is. Ez a poétika nem a részre, a töredékesre, hanem a történelem, az adott idő és a természet koordinátaiban álló teljes emberre figyel. Az „én nem művészeknek, de mindennek jöttem”, „a mindenséggel mérd magad” Adytól, József Attilától felemelt gondolatát viszi tovább, s a Nagy László-i dacot, hogy „az ember nem adhatja meg magát. Se a hatalmas bánatnak, se akármilyen dögvész-országnak.” Ez az egész létezésre tekintő költői küzdés alapjaiban határozta meg Kalász László művészetét is, e két paraméter szabott csillagzó mértéket alkotásainak. „Egészét e tömb-időnek /aljtól a csúcsig akarom”, „nem fém-ereit akarom / egészét e tömb-időnek” — írja már igen korán, s a történelmi jelen és az izoláltság kibírásához, az emberért szóló művészet képviselőéhez erősíti fel magában folyamatosan s újra meg újra az ellenszegülő dacot, amely segít felülkerekedni a kor ármányain, a politikai erőterben süvítő erőszakon, a „tenyészett butaságon”, amely „nő, nő héthatodára a világnak”, bekebelezné szellemet is, ha az emberhez, s az elzárt terekben is Európához a szellem

szabadságához hűségesek nem védekeznének, nem védenék meg magukban a jövő Magyarországának bölcsőit.

Ez a bölcső pedig porból és magányból születik meg. Utak, magyar költők útjai. Kalász László porral televert útja. A személyes elhagyatottságot és a nemzeti helyzetet Kalász László döbbenetes, „segesvári” képsorban allegorizálja, a ’48-as forradalom és szabadságharc végóráiban, az orosz beözönlésben és a belső szétszakadozásban találva meg jelenének legkifejezőbb párhuzamát, így mutatva rá egy kor tragédiájának méretére. Drámaiságban ritka erejű epigrammájának zárószóiban a Bódva-völgyi Kalász László a huszadik század második fele Magyarországon a Segesvár mellett elesett Petőfi alakjába lényegül, s ember és ország, költészet és szellem helyzetét ebből a látószögből tárgyasítja: „Mindennapos forradalmaimra / lépnek az ügyeletes cárok / csak egy nyakam van / lelkem is késélnyi / céloznak az ulánusok / átszúr dzsidájuk / Segesvár mellett valahol / Petőfi hullája vagyok.” Ezért kell hát a *foggal és körömmel* ragaszkodás a költészet és az élet értékeihez, ezért lesz Petőfi sorsa szimbólum a mindennapos dárdadófésekhez, ezért születnek az arcot emelő válaszsversorai is a személyes és nemzeti megalázásokra.

Foggal és körömmel
Mint az állat
Harap rúg karmol vagy felöklel
Védem magam
Fásultság és pusztulás ellen
Hogy megmaradjak, aki voltam
Hogy az legyek, aki szeretnék

Szinte költészettörténeti csoda, hogy ebben a sanyarú nemzeti és egyéni helyzetben, a Bódva-völgy kemény világában a Kalász Lászlótól leginkább szeretett műfaj mégis a dal maradt. A dal, amely eredendően múltó hangulatokat örökítene meg csengő zenei formákban, röviden —, csak-hogy a műfaj alapelemeit Kalász László nem a gondtalan énekesektől, hanem a sors mélyére néző népköltésztől, és Bartóktól, József Attilától, Nagy Lászlótól tanulja. A népköltészet is a tragikus és teljes, ellentmondásoktól feszülő emberi világot jeleníti meg. A „hosszú út porából köpönyegét vevő”, a „sűrű könnyeivel kigombottatott” emberi utat a történelemben és a természetben. Utak, ti emberség útjai, magyar költők, magyar hangszerek útja. „Példaképem a népdal. Mestereim nincsenek.” — mondja Kalász László. Legelső mestere így hát az édesanyja és vele a teljes Bódva-völgyi népi kultúra, köztük a „kiöntött a Bódva vize messzire” jelképeit Béres János gyűjteményéből is messzire zengető dalok. Amikor

édesanyjáról ír, a költő erről a teljes népi kultúráról is emlékezik, az anya énekeiről, a vele látott és átélt rítusokról, e sokrétű világ teljességére néző üzeneteiről. „ingatja fejét jobbra-balra / s a lánykor népdalai / az újlás nász és születés / dalai türemlenek fel / s a lánykor táncai / mozdulnak öt kíséző mozdulatomban / hogy tartsam az arcom a nap felé / hogy a fény felé tartsam arcom.”

A Kalász-dalok csillagkerekeiben így mindig a teljesebb világ sűrűsödik össze — a maga ellentmondásos izzásában, problémáival. E dalok villogva forgó küllői közül a Mindenség tekint az olvasóra. Kalász jelentős költői újítását, amivel a röpke dalt „fénylő falevelekbe csomagolt Kalevala-zúgássá” teszi, s nagy drámai létbeli ütközések színterévé, az irodalomtörténet máig nem mérte fel igazán, pedig a költő e hatalmas tágasságokat, feszítéseket „egybeszíkraztató” „bartóki” dalainak József Attila, Nagy László „bartóki” műveinek a közelében van a helye, nem messze Weöres Sándor archaikus örökséget felemelő kísérleteitől.

Felsorolni is hosszú volna, hogy a kifejezett életégesznek hányféle aspektusa, tematikai vonása csillan meg a Kalász-dalok küllőin. Társadalmi ítélet, szerelem, halál, Isten, természet, történelem, család, s mindezek az Ady Endre ciklusaiban megjelenített emberi teljességet lobbantják elő, hol külön-külön megformált versekben, hol egy-egy művön belül is. Az egyik versben még halálszót hall a toronyból, és halottakat temet, a kiüresedő falut és Magyarországot látja, a másikban özeket simít meg, akik úgy jönnek le hozzá a hegyekből, mint a Cantata profana szarvasokká vált fiai az apjukhoz, azután Istent látja a havas, falusi éjszakában „könnyű szánon:” „csillagos lován kengyel / azon zúzmarás angyal”, majd a föld felett, az ég alatt hajló anyját vagy apját verseli meg, akik az Isten és a természet társaként teremtik meg a rügyeket és a fényt, akik „orra bukva is kapálnak”, majd ars poeticus vallomást tesz: „úgy, hogy mindenki hallja, úgy fogjak dalba mindig”, s a „mintha rögtön meghalnék / úgy kellene élnem” tudatával vág neki minden órájának, s másokat is erre ösztönöz az élet, e végtelen rét havában, majd a magyar történelem ellenálló erejének pillantja meg jelképét az Árpád-kori templomban a Rakacai-tó közelében, vagy a Bódva-völgyi ember szenvedéseit kiáltja fel. Majd József Attilára emlékezik, és már költőtársát, Ratkó Józsefet siratja, s maga is készül az édesanyja kontyához hasonlóan kerek lombú fák alól arra a legnagyobb útra a Perkupa, Patak, Debrecen, Szalonna ív földi útja után, ahol már égi „mágnés hús és valami / mennyként fényesedő erő”. Annak a tudatában mégis, ami egyszerre öröklét és vigasz a „tekintetem égen lesz villám / talán nap lesz egyik pupillám / másik pupillám a hold lészen” kozmikus panteizmusában is, vagyis a küldetés értelme és igazolása: „de ez az ég / de ez a szél / de ez a domb / meg ez az ér / megmarad”

Amit Kalász László ezért az égért, ezért a szélért, ezért a dombért és érért tett, a legtöbb, amit tehetett. Letörölhetetlenül rajzolta rá a magyar irodalom térképére a Bódva-völgyet. Olyan küldetést teljesített, amit csak ő tudott beteljesíteni, és teljes emberségével fogadta el a sorstól ezt a jelet és kihívást. Hazatérésének reflexe tehát ugyanolyan értékű, mint a Párizsból hazatérő Adyé, József Attiláé, Illyés Gyuláé. Az pedig már a „kisebb haza” lelkiismeretének a dolga, hogyan emlékezik meg erről a szeretetről. Amit a Bódva-völgy eddig tett Kalász Lászlóért, méltó köszönetet fejez ki. S most már az Edelényi Gimnázium is hordozza a jelet, mint mementót, a küldetés fegyelmét és a példát, amit Bella István verse gyönyörűen fejez ki:

Az egész világegyetem
fénylett szavadon, szíveden,
és annyi, annyi emberi gond,
amennyi nap, amennyi hold.

Most földbe vet, le is arat,
fényé öröl, zsákjába rak
a Gazda: ami vagy, az legyél.
Kalász voltál. Most már kenyér.

Emlékeztessen hát ez a tábla Kalász László kettétört és másoknak szétosztogatott kenyereire, aminek darabjait — a jó szót és az emberséget — vegye el verseiből és vigye tovább a Bódva-völgy mindenkori fiatalúsága.

*Elhangzott az Izsó Miklós Gimnázium és Szakképző Iskola
Hoffer Ildikó keramikus Kalász emléktáblájának avatásán.
Edelény, 2002. február 4-én.*

Hadobás Sándor

Emléktábla avatása Meszesen

Tisztelt Ünneplők!

Kedves Vendégek, meszesiek!

Csodálatra méltó ennek az alig 200 fős kis településnek az a törekvése, hogy feltárja és megőrkítse múltjának mindazokat a momentumait, amelyek érdemesek az utókor figyelmére és emlékezetére. Példaként erre csak az elmúlt év nyarán megrendezett millenniumi napot említem, amelyen több új emlékhellyel gyarapodott a község, és megjelent a falu történetét bemutató könyv is. S most újra itt vagyunk, hogy felavassuk az előttünk álló szürke rakacai márványtömbön elhelyezett két márványtáblát. Ritka és szokatlan dolog, hogy egy helyen és egyszerre kerüljön sor ilyen eseményre, de amint a táblák szövegéből is kitűnik, az állításukat kiváltó okok többszörösen is összefüggenek egymással, így helyes volt a meszesieknek az egyidejű avatásról hozott döntése. Kövessük az időrendet, és ismerkedjünk meg bővebben a szövegek mögötti tartalommal.

Az egyik tábla az első meszesi református iskola építéséről emlékezik meg. Ez az esemény az 1764. évhez kötődik. Előtt azonban már sok minden történt a falu életében. Alapítása még az Árpád-korba nyúlik vissza, első írásos említése azonban csak 1317-ből ismeretes. A 14. században nem akármilyen hely, hiszen a királyné birtoka, tehát a központi hatalomhoz kötődött. Ebben az időben egy nevezetes személyt is adott a hazának, Meszesi Demeter főpapot, aki udvarházat tartott fenn itt. A falu közepén emelkedő mészkőhegyen már ekkoriban megépülhetett temploma. A 16. század végére ezen a vidéken szinte minden település reformátussá lett. Ez alól Meszes sem lehetett kivétel, de mivel kezdetben csak leányegyház volt, az írott források nem említik a helyi lakosság református hitre térésének időpontját. Önálló egyházzá 1620 táján lett, ekkortól találkozhatunk papjai nevével. A reformátusok kezdettől fogva felismerték az oktatás-nevelés fontosságát, jelentőségét minden szinten, így ahol megvetették a lábukat, első dolguk volt az iskola megszervezése. Nincs okunk kételkedni abban, hogy Meszesen ez másként történt: valószínűleg az anyaegyházzá válással egy időben a református iskola is megkezdte működését a községben, ha eleinte nem is önálló épületben, de saját tanítóval. A 18. század közepén érett meg a helyzet arra, hogy külön iskolát emeljenek, amely azután többször javítva, átépítve hosszú ideig szolgálta a helyi oktatás ügyét, egészen az 1948-ban bekövetkezett államosításig. Miért olyan fontos egy hajdani falusi kisiskola a mai ember számára, hogy emléktáblával kell megemlékezni róla? Azért, mert az Isten háta mögötti, világtól elzár

apró településeken több mint három évszázadon keresztül ezek tartották ébren a tudást, elvetették az ismeretek magját az apró emberfőkben, sok tehetséges falusi gyereket hozzásegítettek a felemelkedéshez, és a helyi művelődési életnek is erjesztői, kezdeményezői voltak. Munkájukat szinte teljesen magukra hagyatva, hihetetlen nehézségek között végezték. A hajdani egyházi iratokat tanulmányozva gyakran olvashatunk arról, hogy az iskolaépület omladozik, mert árvíz vagy szélvihar pusztította, nincs pénz tüzelőre, ezért a hidegtől vacogva ülnek a padokban a gyerekek, a tanító hónapok vagy évek óta minden javadalmazás nélkül végzi a dolgát, mert az előírt természetbeni juttatásokat az ínségben élő lakosságtól nem kaphatja meg. Néhol a földesúri és más önkény gátolta az iskola működését, és sorolhatnánk még a hátráltató tényezőket. De minden gond és nehézség ellenére működtek ezek a református iskolák, és kitűnően betöltötték hivatásukat, köszönhetően az általában egyetlen tanító, akkori nevén rector vagy oskolamester hivatástudatának és emberségének, valamint a helyi egyházak áldozatvállalásának, híveik iránti elkötelezettségének. Megtanították a gyerekeket legalább írni, olvasni, számolni, továbbá vallási nevelésben részesítették őket. S volt még egy igen fontos szerepük: ébren tartották, akaratlanul is alakították, fejlesztették a magyar nyelvet azokban a századokban is, amikor a latin, a német és a főurak körében a francia volt a hivatalos érintkezés nyelve. Anyanyelvünk egyre duzzadó búvópatakként várt arra falvainkban a hosszú elnyomás alatt, hogy mindent elsöprő árként a felszínre törjön. Így történhetett meg, hogy a 19. század első felében Arany, Petőfi és a kor más nagyjai olyan szép és tiszta, máig felülmúlhatatlan magyarsággal fordultak népünkhöz, mintha a korábbi elidegenítési törekvések nem is léteztek volna. Többek között ezért is kell emlékeznünk oktatásügyünk hőskorának ezekre az apró, szilárd, megdönthetetlen bástyáira, amelyek közé a volt meszesi református iskola is tartozott.

Sajnos a 18. századi épület régen elenyészett, s a helyén emelt, velünk átellenben látható új iskola sem szolgálja már régóta az oktatás ügyét. Van ellenben egy olyan nevezetessége, amely az előttünk fekvő másik emléktábla állítását indokolja: falai között élt rövid ideig, 1957-58-ban Kalász László költő, pedagógus. Innen járt át naponta Szalonnára tanítani, mivel ő maga nem, csak a felesége volt a helyi iskola alkalmazottja, tanítója. Tehát a volt iskolaépület oktatástörténeti emlékhely volta mellett irodalomtörténeti vonatkozással is bír, hiszen ha rövid ideig is, de a 20. századi magyar költészet egyik jelentős alakjának szolgált lakhelyeül.

Kalász Lászlót e tájon mindenki ismerte és szerette. Sem személye, sem pedig költészete nem szorul bemutatásra e körben. Magasabb szintű tanulmányainak idejét nem számítva egész életét a Bódva festői völgyében töltötte, és pedagógus hivatását is folytatva jelentős költővé vált. Ő rajzolta

rá ezt a tájat hazánk irodalmi térképére. Példája szinte egyedülálló az újabb kori magyar irodalomban: ahelyett, hogy városba, valamelyik irodalmi központra igyekezett volna, szülőföldjén maradt, bízva abban, hogy innen, az ország e távoli csücskéből is fel lehet jutni a Parnasszusra. Indulása késői és nehéz volt, fennállt a veszélye annak, hogy elsüllyed a provincializmus oly sok talentumot elnyelő mocsarában. De bízott önmagában, tehetségében, és neki lett igaza. Amikor az 1960-as évek közepén megtalálta saját hangját és stílusát, sorra jelentek meg verseskötetei: az első, a *Szánj meg idő!* című 1967-ben, a beérkezést jelentő Parttól partig 1970-ben, a kételkedéseinek is hangot adó Hol vagy jövőd? 1973-ban, a pálya csúcán a félelmeit sem leplező Ne dűts ki szél, majd hosszabb szünet után, születésének 50. évében, 1983-ban a már összegzésre készülő Mintha rögtön meghalnék. A kilencvenes években még két önálló kötete jelent meg, a Világ menj világáig és a Nagy jövő mögöttünk, melyek lezárták a szépen ívelő költői életutat. A hét önálló verseskötönyvből két válogatás és egy gyűjteményes kiadás is készült. Az így tíz kötetre terjedő életmű szűkebb hazánk egyik legnagyobb szellemi kincse. Mindehhez hozzátehetjük azt is, hogy talán nem is volt olyan irodalmi folyóirat az elmúlt négy évtizedben hazánkban, amely ne közölte volna verseit. Bár távol élt mindentől és mindenkitől, mégsem maradt magára: a Hetek néven emlegetett laza költői csoportosulás tagja volt. Poétatársai időnként felkeresték szalonnai otthonában. E látogatásoknak irodalmi emlékei is maradtak, példaként Raffai Sarolta Szalonnafalván című versét említhetem. A szerkesztőségekkel, barátokkal többnyire levelezés útján tartotta a kapcsolatot. Az irodalmi életben érthető okokból nem tudott túl sok szerepet vállalni, e téren a Napjaink című miskolci folyóirat versrovatának vezetése volt a legjelentősebb tevékenysége, amelyet vidékről is el tudott látni. Számos díj, elismerés kísérté munkásságát, amelyek közül csak a két legrangosabbat említem: 1973-ban Radnóti-, 1975-ben József Attila-díjat kapott.

A szülőfalu, Perkupa és a felsőfokú tanulmányok után egy évig Mezes volt az állomása Kalász László életútjának. Nem túlzás tehát azt mondani, hogy ez a falu később kiteljesedő gazdag költészetének egyik forrásvidéke. S bár az itt töltött idő rövidege miatt a meszesi élmények és tapasztalatok csak csermelyként csatlakoztak a szalonnai évtizedek bővizű pataként buzgó versáradatába, mégis büszke lehet rá a község, hogy tanúja és inspirálója volt egy gazdag, sikeres és több tekintetben egyedülálló költői pálya indulásának.

Sokat jelentett, hogy közöttünk volt, nap mint nap találkozhattunk és beszélgethettünk vele. Példája biztatást, mintát adott ahhoz, hogy helyben maradjunk, s a magunk módján a szülőföld hasznos polgárai legyünk. Helyettünk is megtette azt, amire mi nem voltunk képesek: szavakba, versek-

be öntve kimondta érzéseinket, gondolatainkat, egyik költeményének címevel élve fölemelte e tájat és népét az irodalom szférájába. Már több mint két éve, hogy örökre kiesett kezéből a toll. Elvesztése pótolhatatlan veszteség számunkra. A szűkebb haza a halála óta eltelt rövid idő alatt is számos jelét adta az iránta érzett mélységes szeretetnek és megbecsülésnek. Múcsony község általános iskolája 2000-ben felvette a nevét. Edelényben a költészet napján a nevével fémjelzett szavalóversenyre kerül sor. Most pedig Meszes község állított emléktáblát Kalász László tiszteletére, akinek a szelleme magasan lebegett fölöttünk, de a szíve nagyon közel állt hozzánk. Hálával tartozunk érte a községnek. Köszönöm megtisztelő figyelmüket és türelmüket.

Elmondta HADOBÁS SÁNDOR, az izsófalvi Izsó Miklós Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója 2001. májusában.

PUSKÁS BALÁZS

Puskás Balázs Miskolcon született, 1981. november 20-án.

Apja neve Puskás Béla, anyja neve Juhász Éva. Edelényben, a Vizsolyi út 3. szám alatt lakik.

Puskás Balázs az általános iskola 1-6 osztályát (1988-1994) a Borsodi Általános Iskolában, majd a miskolci Földes Ferenc Gimnázium 6 osztályos tagozatán végezte. 2000-ben érettségizett.

Tanulmányait Budapesten, az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar szakon folytatja.

Hat verse jelent meg; Új Holnap: művészeti, irodalmi, társadalmi folyóirat. 46. évf. (Új folyam) 3. szám, 2001. őszén, 96-98. p.

Itt most két újabb versét olvashatjuk.

alakoskodó forma

hozom a szokott formám
alakoskodok
úgy teszek mintha
aztán a háta mögött
nem akarom megbántani
pedig jó lenne
csak a lelkiismeret

az lenne rossz
rontana a szokott formán
az alakoskodás
nem lenne hihető
kilógna
lábam szokott formája
színlelni se tudok mást
a lábam őszinte
mindig
én szinte soha
nem jó ez így
tudom
bosszant is
mondom magamnak
ez az én formám
az alakoskodás

oda a telefon

innen oda a telefon
drágám vagy
megjött a számla
számra azóta mosolyt
csak csalni tudok
apám letolt
nadrágban is szigorúan néz
de holnaptól újra
együtt végre
kettőnk közül a vonalat
kihúzzhatjuk
ahogy én a gyufát
itthon
leszel már velem